ఆకాశరామన్న

అనగనగా అదొక సిటీ! అందొక ఆఫీసు!!

ఆఫీసులో యల్డీలు... యుడీలు... పర్యవేక్షణకై ఓ సూపర్‌వైజరు... ఆపైన అందరికీ పెద్ద దిక్కు_ ఒక అధికారి!- వీరుకాక... ఇద్దరు స్వీపర్లు, ఒక ఫ్యూను కూడా కలరు!

ఫ్యూనుగాడు ఏకాక్షి! - చిన్నప్పుడు కర్రబిళ్ళ ఆడుతుంటే చావు తప్పి కన్నులొట్టపోయింది! ఆ కారణంగా 'ఫిజికల్లీ హేన్డీకేపుడు' కోటాలో వుద్యోగం సంపాదించుకోగలిగేడు! పేరు నూకరాజు!

ఇద్దరు స్వీపర్లలో ఒకామె ఆడకూతురు. పాపం విధవరాలు! ఇద్దరు పిల్లల తల్లి. చదువూ సంధ్యా లేదు. మొగుడు పోయిన కారణంగా డిపార్ట్‌మెంట్ ఆమెకి ఉద్యోగం ఇచ్చి ఆదుకుంది. ఈమె నామధేయం కమల!

ఇహపోతే... గుమాస్తాల్లో ఎవరికోడీ కుంపటీ వారిది! అంటే... మనిషికో యూనియన్! మనుష్యులమధ్య అన్యోన్యత, సఖ్యత బొత్తిగా లేదు. ఎవరి ప్రాపకం కోసం వారు పాకులాడతారు. మేకవన్నె పులులూ, గోముఖవ్యాఘ్రాల్లా ప్రవర్తించటం వారి నైజం!

ఆఫీసులో ఎవ్వరినీ ఏమీ అనేటందుకు వీల్లేదు. పైవాడనే గౌరవం క్రిందివారికి లేదు - ఎవరికి వారే యమునా తీరే!

రంగధామరావు ఆ ఆఫీసుకు కొత్తగా ప్రమోషను మీదొచ్చిన మేనేజరు! అంత లౌక్యం తెలీని వ్యక్తి! ముక్కుకు సూటిగా పోయే రకం!

అతగాడి వెనకాల పొలం పుట్రా, ఆస్తీ పాస్తీలాంటి వేమీలేవు. కేవలం వుద్యోగమే అతగాడికి శ్రీరామరక్ష! కష్టపడి ప్రమోషన్లమీద పైకెదిగేడు.

ఆడపిల్లను బి.ఏదాకా చదివించి, క్రితం ఏడే పెళ్ళి చేశాడు. ఇద్దరు మగపిల్లలూ చదువుచాలించుకుని స్వతంత్రంగా మంచి వుద్యోగాలు సంపాదించుకోగలిగేరు.

అంచేత ప్రస్తుతం ఎలాంటి బాదర బందీ లేని మనిషి రంగధామరావు. తనూ

భార్యా ఇద్దరే! నెల జీతంలో సగానిక్పైనా సీలింగ్!

'వర్క్ ఈజ్ వర్షిప్' అనే ధోరణి గల వ్యక్తి, ఈనాటి కుర్రకారులో చేస్తున్న వుద్యోగం పట్ల శ్రద్ధ... సంస్థపట్ల గౌరవం కొరవడటం చూస్తూ విలవిల్లాడి పోతూంటాడు రంగధామరావు.

రంగధామరావు రూల్సు మనిషి! ముక్కుమీదగుద్దినట్టుగా వుంటాయ్ అతగాడి మాటలు! తాను ఎదుటి వ్యక్తికి నచ్చినా నచ్చకపోయినా తన మనసులో వుద్దేశ్యమేమిటో కుండ బద్దలుకొట్టినట్లు చెప్పగల సత్తా, ధైర్యం బోలెడంత వున్నాయి రంగధామరావులో.

ఉద్యోగమనే వైకుంఠపాళిలో పాముల వాతబడకుండా ఒక్కొక్క నిచ్చెన ఎక్కుతూ చివరికీస్థితికి ఎదిగేడు.

సిటీ... ఆఫీసు... అందులో మనుష్యులూ... అంతా కొత్తగా, వింతగా వుంది రంగధామరావుకి!

టైం ప్రకారం ఆఫీసుకి ఏ ఒక్కరూ రాకపోవటం... తీరా వచ్చాక శ్రద్ధగా... ఏకాగ్రతతో పనిచెయ్యకపోవటం... ప్రతి అరగంటకూ కాఫీకని, టీకని బైటికెళ్ళటం... సీట్లో వున్నంతసేపూ కబుర్లు జోకులు... కామెంట్లు...విసుర్లూ... పనిపట్ల నిర్లక్ష్యం... ఇవన్నీ చూస్తూంటే రంగధామరావుకి చిరాకన్పించింది.

చిత్ర విచిత్రంగావున్న ఆఫీసువాతావరణంలో ఇమడలేకపోతున్నాడు. ఇబ్బందిగా ఫీలవక తప్పటంలేదు.

నోరుమూసుక్కూర్చుంటే లాభంలేదనే నిర్ణయానికొచ్చిన రంగధామరావు క్రమేపీ ఒక్కొక్కరినీ నిగ్గదీయనారంభించేడు.

"ఇదిగో గోపాలం! మనం ఆఫీసుకు రావలసింది పదింటికి. మీరు ప్రతి రోజూ టైముకి రాకపోవటం బాగోలేదు. పైగా రూల్సుకి వ్యతిరేకం. పద్ధతి మార్చుకోవటం మంచిది..." మెత్తగా చురకేశాడు రంగధామరావు.

అందుకుబదులు జవాబుకూడా చెప్పకుండా ఆపాదమస్తకం రంగధామరావుని ఓమారు నిర్లక్ష్యంగా చూచి విసురుగా వెళ్ళి సీట్లో కూర్చుండి పోయాడు గోపాలం.

అతని ధోరణికి విస్తుపోకతప్పలేదు రంగధామరావుకి. సీట్లో కూర్చున్న గోపాలం సిగరెట్ వెలిగించాడు. పక్క లేడీ క్లార్క్ సుమతితో కబుర్లాడసాగేడు. వారిద్దరి మధ్య జోకులు, నవ్వులు...

రంగధామరావు కొంచెం ఇరిటేటయ్యాడు.

''మిస్టర్ గోపాలం! మీరు పుటప్ చేయాల్సిన అర్జంటు ఫైళ్ళ సంగతి చూడండి. ఎరియర్స్ క్లియర్ చెయ్యటానికి ప్రయత్నించండి...'' హెచ్చరించాడు.

''వీడెక్కడ దొరికాడండీ కొత్త తద్దినం! మరీ ఫ్రీడంలేకుండా చేస్తున్నాడు. ఇట్లా అయితే మనమధ్య ఎక్కువ కాలం పనిచెయ్యలేడు, పూర్ ఫెలో!...'' గొణిగేడు గోపాలం.

తాపీగా ఓ ఫైలుమీద పేరుకు పోయిన దుమ్ము దులిపి ఏదో కెలికి నూకరాజు చేతికిచ్చి, ఆ ఫైలు రంగధామరావు టేబిలు మీదికి పంపాడు గోపాలం.

''ఇదిగో గోపాలం! ఫైలు నా ముఖాన కొడితే కాదయ్యా - క్లియర్‌గా రూల్ పొజిషన్ నోట్ వ్రాసి పంపించు!...'' ఫైలు మళ్ళీ తిప్పి పంపేడు రంగధామరావు.

''నాకు తెలిసిందేదో వ్రాశాను. కాదనుకుంటే మీరు వ్రాయదల్చుకుంది మీరు వ్రాయండి...'' తనకేమీ పట్టనట్టే మాట్లాడేడు గోపాలం.

బాధ్యతారహితంగా ఇచ్చిన గోపాలం సమాధానానికి మనిషి హర్ట్ అయ్యేడు రంగధామరావు.

''నేను చెప్తున్నా... మీరు ఇంపార్టెన్స్ ఫీలవటం లేదు. దిసీజ్ నాట్ టాలరబుల్...'' వేడిగా మాట్లాడేడు.

''ఏమిటండీ, తల తీసేసినట్టు మాట్లాడతారు? రోజుకు ఎన్ని ఫైళ్ళని నేను మాత్రం చూడగలను? - నా సీట్లో వర్కులోడు హెవీగా వుందని మీకు తెల్సు... తెలిసీ మాట్లాడడం విడ్డూరంగా వుంది...''

గోపాలరావు ఇచ్చిన జవాబు వాదులాటకు దారితీసింది. ఇద్దరిమధ్య కోల్డు వార్ చోటుచేసుకుంది.

మిగతావారంతా పనిమానేసి వారిద్దరి కేసి వింతగా చూస్తూ వుండిపోయారు.

★★ ★★ ★★

నూకరాజు చాల తెలివైనవాడు. చేసేది ప్యూను వుద్యోగమైనప్పటికీ ఆఫీసుకి యూనిఫారంలో రాడు.

ఆఫీసరుకితప్ప మిగతావారికి విష్‌కూడా చేసే అలవాటులేదు.

ఎవరు కాఫీ తెమ్మన్నా స్వహస్తాలతో తెచ్చే అలవాటు లేదు - మనిషి ఫోజు పోతాడు. పైగా మాంఛి మాటకారి!

డబ్బు అవసరంవున్న ప్రతివాడూ నూకరాజునే అప్పు అడుగుతూంటాడు.

నెల తిరిగేసరికి ఎట్లా లేదన్నా రెండు వేల రూపాయలదాకా అందరికీ అప్పులిస్తూ ఫస్ట్ తారీకున వడ్డీతోసహా వసూలు చేసుకునే అలవాటున్నమనిషి నూకరాజు.

ఆ ఆఫీసులో అందరికీ అత్యంత ఆత్మీయుడు నూకరాజే!

ఈ విషయాలన్నీతెలీని రంగధామరావు నూటికి నూరు పాళ్ళూ నిఖార్సయినా ప్యూనుగ భావించాడు నూకరాజుని.

కాని, నూకరాజు తలబిరుసుతనం... ప్రవర్తన తీరు రంగధామరావుకి నచ్చకపోగా అనేక సందర్భాల్లో కోపాన్ని కూడా కల్గించేది.

గుమస్తాలతో సమానంగా వాళ్ళ భుజాల మీద చేతులేసుకు తిరగటం... లేడీస్‌తో జోకులు... వెకిలిగా నవ్వటం... అనుసరమైన కామెంట్లు... ఇవన్నీ చూచి ఓ ఫైన్ మార్నింగ్ వార్నింగిచ్చాడు రంగధామరావు.

నూకరాజంటే అల్లాటప్పాకాదు.

చేతివేళ్ళకు అయిదు బంగారపు ఉంగరాలున్నాయ్ మణికట్టుకు ఇంపోర్టెడ్ ఆటో మేటిక్ వాచీ వుంది. జేబులో డబ్బుంటుంది. ఇంటినుండి ఆఫీసుకు రావటానికో స్కూటరు వుంది. ఇన్నివున్నా కేవలం చదువు లేకపోవటంతో... వుద్యోగం చేయాలనే వుబలాటం వుండటంతో, మినిస్టర్‌గారికి దూరపు బంధువు కావటంతో బహు సునాయాసంగా ఆఫీసులో ప్యూనుద్యోగాన్ని చేజిక్కించుకోగలిగేడు.

★★ ★★ ★★

''రాక్షసాగ్రేసరుడు ఈ రోజు రాలేదా?...'' ఖాళీగా వున్న మేనేజరు ఛైర్‌కేసి చూస్తూ ప్రశ్నించాడు గోపాలరావు.

''వాళ్ళ ఫాదర్ తద్దినంట... శలవు పెట్టేడు...'' వెకిలిగా నవ్వుతూ మాట్లాడేడు యు.డి.సి. గిరిధర్.

''అయితే, మనందరికీ ఆట విడుపన్నమాటే... ఒరే నూకరాజా!... వెళ్ళి ఓ యాభై టీలకు ఆర్డరిచ్చి రారా... ఖర్చంతా నేనే భరిస్తాను...'' ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ క్లార్క్ రెడ్డి ఎగిరి గంతేసినట్లే మాట్లాడేడు.

ఆరోజు ఆఫీసులో ఎవ్వరికీ పనిచేయాలన్పించలేదు. పైపెచ్చు ఆఫీసరు కేంపులో వుండటాన, వారి విచ్చల విడితనానికి హద్దుల్లేకుండా పోయినయ్.

ఇంతలో టీలొచ్చేయి!

''ఒరే నూకరాజా! రానురాను మన మేనేజరుగాడి సాధింపుచర్య మితిమీరి పోతోంది. పేద్ద పోజు కొట్టేస్తున్నాడు. కొరకరాని కొయ్యగా తయారవుతున్నాడనుకో!

మనమంతా అతగాడి చేతిక్రింద నీళ్ళు తాగేవాళ్ళంగా భావిస్తున్నాడు-అంచేత మనం ఆటకట్టించకపోతే ఏకు మేకౌతాడు. మన పరువు గంగపాలౌతుంది ఈ ఆఫీసులో మనకు స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు బొత్తిగా వుండవు...'' ఆవేదన వ్యక్తంచేశాడు శేషాద్రి.

''అసలు ఆఫీసరే అన్నిటికి సర్దుకుపోతుంటే... మధ్యలో మేనేజరుగాడి పీడింపేమిటి? ఈయన బెదిరింపులకు ససేమిరా మనం లొంగేది లేదు...'' సిగరెట్ వెలిగించిన రెడ్డి అగ్నికి ఆజ్యం పోశాడు.

వాళ్ళు సంబాషణ వేడి పుంజుకుంటోంది!

''మన కళ్ళముందు ఈ ఆఫీసులో ఎందరు మేనేజర్లు పనిచేసి పోలేదు-వాళ్ళందరికంటే గొప్పవాడా ఈయన? కొమ్ములు మొలిచాయా?... కీలెరిగి వాత పెట్టాల్సిందే...'' మీసం మెలేశాడు లోకేశ్వర్రావ్.

''ఒరే నూకరాజూ!... అసలు మేనేజరు అలవాట్లేమిటి... ప్రవర్తన ఎలాంటిదో మెల్లగా పసికట్టరాదూ?... మనకు ఎక్కడోక్కడ దొరక్కపోడు... అప్పుడుగాని మన దారికొచ్చి చెప్పుచేతల్లో వుండడు...'' ఐడియా ఇచ్చేడు చలపతి.

''ఈ ఆఫీసులో ఆయనగారు అడుగుపెట్టినప్పటినుండీ నేను గమనిస్తూనే వున్నాను! అసలు మేనేజరు మనస్తత్వమేమిటో బోధపడి చావటంలేదు - ఎవరిదగ్గరా అర కప్పు కాఫీ తాగడు. సిగరెట్ అలవాటు లేదు- మందుగురించి కనీసం ఒక్కమాటైనా మాట్లాడి ఎరగడు. ఆడగాలి వున్నట్టు కన్పించదు, మరి... ఇలాంటి మనిషిని మనమెలా బుట్టలో వేసుకోగలమాని...'' బుర్ర గోక్కుంటూ అన్నాడు నూకరాజు.

''దిక్కు మాలిన మేనేజరు ఎక్కడ్నుంచి తగలడ్డాడోగాని...డిసిప్లిను... రూల్సు...అని అంటూ మనల్ని చెరడుకు తింటున్నాడు. - వీడి పీడ ఎలాగైనా వదిలించుకునే ఉపాయంకొరకై వెతక్క తప్పదు. - పోనీ నూకరాజూ!... నీ మినిష్టర్ చుట్టంతో చెప్పి మరో చోటికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించరాదూ?... అందుకు అయ్యే ఖర్చంతా మేమంతా చందాలేసుకు భరిస్తాం...'' చిరాగ్గా మాట్లాడేడు భజగోవిందం.

తర్కవితర్కాలతో ఆనాటి సభాకార్యక్రమం అసంపూర్ణంగా ముగిసింది. పిల్లిమెడలో గంట కట్టగల మగాడెవడనే నిర్ణయానికి రాలేకపోవటంతో సంభాషణలు అర్ధాంతరంగా నిల్చిపోయినయ్.

★★ ★★ ★★

ఆ రోజు రంగధామరావు బర్త్‌డే!

ఇంటిపక్కనేవున్న రామాలయంలో అర్చనచేయించి ఆఫీసుకు బయల్దేరాడు.

సీట్లో కూర్చుని అటెండెన్స్ రిజిస్టర్లో సంతకంచేసి పనికి పుపక్రమించ బోతూండగా నూకరాజొచ్చి ''మిమ్మల్ని సార్ రమ్మంటున్నారు...'' అని చెప్పేడు.

కూర్చున్నవాడల్లాలేచి ఆఫీసరు ఎ.సి. గదికేసి నడిచాడు. ఛేంబర్లోకి ఎంటరవుతూనే విష్ చేశాడు రంగధామరావు.

''కమాన్, బీ సీటెడ్!...'' ఆఫీసర్ త్రివిక్రమరావు ఇబ్బందిగా మేనేజరు ముఖంలోకి చూచేడు.

''టు డే ఈజ్ మై బర్త్ డే సార్!...'' కూర్చుంటూ బదులుపలికేడు రంగధామరావు.

''ఐసీ! మెనీ హేపీ రిటరన్స్... బై ది బై-ఇలాంటి సమయంలో మీ మనసు నొప్పించాల్సి వచ్చినందుకు నాకెంతో బాధగావుంది...'' త్రివిక్రమరావు ముఖంలో రంగులు మారేయి. కంఠస్వరంలో మార్పు కొట్టొచ్చినట్టు కన్పించింది.

''ఏమిటిసార్ అసలు విషయం?...'' తదేకంగా ఆఫీసరు ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రశ్నించేడు రంగధామరావు.

'రియల్లీ ఐయామ్ సారీ టు టెల్...''

పరిస్థితేమిటో అర్థంకాలేదు రంగధామరావుకి.

''ఐ నో యు ఆర్ ఎస్ట్రెయిట్ ఫార్వర్డ్ పర్సన్ - ఐ నో ఎవెరిథింగ్ ఎబౌట్ యు...బట్...బట్... వాటీజ్ దిస్?...'' డ్రాయరు సొరుగులాగి అందులోంచి ఓ కాగితాన్ని తీసి రంగధామరావుకి అందించాడు.

''అయ్యా,

మీ ఆఫీసులో పనిచేస్తున్న రంగధామరావు మేనేజరు మేకవన్నెపులి! గోముఖ వ్యాఘ్రం!! ఇతనికి లేని చెడ్డ అలవాటంటూ లేదు.

తాగుబోతు! తిరుగుబోతు!! లంచగొండి!!!

పైకి...నంగనాచిలా నీతులు వల్లిస్తూ మాట్లాడతాడు. తియ్యగా కబుర్లు చెప్తాడు. రూల్సు మనిషినని చెప్పుకునే ఇతగాడు నయవంచకుడు!

ప్రమోషన్ మీద ఆఫీసులో చేరిన మొదటిరోజునే లేడీ స్టెనోపరుమీద కన్నేశాడు. ఆమె వెంటబడి వేధించసాగేడు.

ప్రతిరోజూ ఎవరో ఒకరు ఇతగాడికి పీకలదాకా తాగించాల్సిందే! క్యాష్ రూపంలో కాకుండా వస్తురూపంలో లంచాలు తీసుకుంటూంటాడు.

ఇలాంటి వ్యక్తి ఆఫీసులో వుంటే... అది డిపార్ట్‌మెంట్‌కే అగౌరవం.

ఈ పిటీషన్ కాపీని పైఅధికారులకు, ప్రభుత్వానికి కూడా పంపుతున్నాం.

ఇట్లు,

ఆకాశరామన్న.

చేతిలో వుత్తరాన్ని ఆసాంతం చదివేసరికి రంగధామరావులో గుండె దడ హెచ్చింది. ముఖం చెమటలు పట్టింది. మనసంతా అల్లకల్లోలమైంది. నోట మాట కరువైంది.

"యు మస్ట్ బి వెరీ వెరీ కేర్‌ఫుల్ విత్ యువరోన్ పీపుల్!! - ఎవరు మనకు శత్రువో... ఎవరు మిత్రుడో తెలీదు. డేస్ ఆర్ ఛేంజ్‌డ్!..."

మౌనంగా త్రివిక్రమరావు ముఖంలోకి చూశాడు రంగధామరావు.

" ఈ లెటర్లో వున్న విషయాల్లో ఏ వక్కటీ నిజంకాదని నాకుతెల్సు!- కానీ... ఐయామ్ హెల్ప్ లెస్!...నాకు అప్పుడే ఫోన్ మెసేజి వచ్చింది - వెంటనే సస్పెండ్ చేసి ఎంక్వయిరీ జరిపించమని ఆదేశించారు నన్ను... ఐయామ్ సో సారి..."

రంగధామరావు కళ్ళు ఆవేదనాపూరితమైన నీటితో నిండిపోయాయి. మనిషిలో జవసత్వాలుడిగినట్టన్పించింది.

ఏం చేయాలో! ఏమని మాట్లాడాలో తోచని రంగధామరావు కూర్చున్న వాడల్లా నిర్జీవంగా లేచి నిల్చున్నాడు.

గది బైట తలుపు దగ్గర నిలబడి లోపల ఏం జరుగుతున్నదీ శ్రద్ధగా ఆలకిస్తున్న నూకరాజు పట్టలేని ఆనందంతో జరిగిందేమిటో ఆఫీసులో వాళ్ళందరికీ చెప్పి సంబర పడ్డాడు.

ఆఫీసులో వారంతా ఏకమై ముక్తకంఠంతో మనసుల్లోనే నూకరాజు చాణక్య తెలివికి, కార్యశూరతకు 'జై' కొట్టేరు.

★ *(11-12-86 ఆంధ్రభూమి సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురితం)*

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

MARUTHI INSTITUTE OF COMMERCE

(Recognised by Govt. of A.P.)

H.No. 11-5-51/2, Road No.10,
Sri Venkateshwara Colony,
Saroor Nagar, Hyd - 500 035.